

**KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH
SLUŽIEB OBCE DULOV
NA ROKY 2018 - 2023**

OBSAH

ÚVOD	3
1 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	4
1.1 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov	4
1.2 Strategické podklady k spracovaniu komunitného plánu.....	8
2 ANALYTICKÁ ČASŤ	10
2.1 Analýza súčasnej situácie obce vo vzťahu k sociálnej a demografickej oblasti	10
2.1.1 Demografia obce	10
2.1.2 Školstvo.....	12
2.1.3 Zdravotníctvo	13
2.1.4 Služby v obci.....	13
2.2 Stav poskytovaných služieb v obci	18
2.3 Požiadavky prijímateľov sociálnych služieb.....	20
2.4 SWOT analýza sociálnej oblasti	20
3 STRATEGICKÁ ČASŤ	23
Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb	23
3.1 Rozvoj poskytovaných sociálnych služieb.....	23
3.2 Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb	24
3.3 Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb	25
ZÁVER	27
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	28

ÚVOD

Sociálne služby sú primárne ciele na podporu začleňovania ľudí do spoločnosti, zaistenie sociálnej súdržnosti a rozvinutie ich potenciálu v oblasti zamestnanosti a zamestnateľnosti obyvateľov. Pre slovenskú ekonomiku sú v súčasnosti charakteristické najmä nedostatok kapacity sociálnych služieb poskytovaných v domácom a komunitnom prostredí, potreba zabezpečenia udržateľnosti financovania sociálnych služieb, ako aj rozvoj ich kvality. Keďže zodpovednosť za túto oblasť je decentralizovaná, dostáva samospráva významné úlohy pri zabezpečovaní tejto oblasti.

Súčasná sociálna situácia niektorých skupín nie je vyhovujúca, v dôsledku čoho sa obec Dulov zamerala na spracovanie strategického rozvojového dokumentu, ktorý by určil smerovanie obce v tejto oblasti a zabezpečil dobre fungujúcu sociálnu sieť na území obce, z ktorej by profitovala nielen obec samotná, ale aj širšie okolie obce, regiónu.

Obec Dulov si uvedomuje významné postavenie sociálnej oblasti a chápe sociálne služby ako súčasť verejných politík, kde sa presadzuje predovšetkým ľudský rozmer a dôraz na potreby a preferencie ich prijímateľov.

Aj v obci Dulov sa nachádzajú občania, ktorí sú v dôsledku ich nepriaznivej sociálnej situácie odkázaní na verejné, osobitne sociálne služby, pričom majú právo si uplatňovať svoje práva na slobodný a nezávislý život s podporou spoločnosti, založený na nediskriminačnom princípe. V obci sa tiež nachádzajú znevýhodnené skupiny osôb, ktoré v porovnaní s majoritným obyvateľstvom nemajú rovnakú štartovaciu čiaru, pričom obec sa snaží tieto rozdiely poskytovaním sociálnych služieb eliminovať.

Obec Dulov sa usiluje o zabezpečenie dôstojného života pre všetkých obyvateľov obce, s čím jej pomáha aj komunitné plánovanie. Obec sa rozhodla pre vypracovanie Komunitného plánu sociálnych služieb obce, ktorý preskúma potreby a požiadavky obyvateľov obce v tejto oblasti, zanalyzuje stav poskytovaných služieb v obci, prítomnosť znevýhodnených skupín a na základe toho stanoví ciele a priority, následne úlohy a opatrenia, s cieľom rozvoja sociálnych služieb na území obce, ktoré sa budú realizovať v nasledujúcich obdobiach.

1 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Sociálne služby zahŕňajú rôzne činnosti, ktoré sú cieleňé na pomoc ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorí si sami nevedia zabezpečiť základné životné potreby alebo potrebujú pomoc z iných vážnych dôvodov za účelom, aby boli schopní viesť samostatný život a zachovali si určitý životný štandard. Sociálne služby sa zároveň usilujú o zníženie sociálnych problémov v spoločnosti ako dôsledku nerovností v príjmoch a postavení. Za najviac ohrozené skupiny obyvateľstva, ktoré využívajú sociálne služby sa radia najmä staršie osoby, rodiny s deťmi, osoby s telesným postihnutím, ako aj osoby, ktoré sa ocitli z rôznych príčin na okraji spoločnosti.

Vývoj a spôsoby poskytovania a financovania sociálnych služieb závisia od demografického, ekonomického a sociálneho vývoja daného územia, ako aj od najnovších trendov v sociálnej oblasti.

Sociálna služba je definovaná ako odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

1.1 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov

V roku 2008 pristúpilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR k zásadnej zmene pri poskytovaní sociálnych služieb v Slovenskej republike. Prijatím **zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní** (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý

nadobudol účinnosť 1. januára 2009 sa stanovili nové postupy a formy poskytovania sociálnych služieb. V zákone o sociálnych službách sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Ide napríklad o povinnosť poskytovateľa sociálnych služieb vypracovať a dodržiavať procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnych služieb tzv. štandardy kvality.

Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do 5 skupín v závislosti od povahy nepriaznivej sociálnej situácie alebo od cieľovej skupiny, ktorej sú určené:

- 1) sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb (nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste, nízkoprahové denné centrum, zariadenie núdzového bývania),
- 2) sociálne služby na podporu rodiny s deťmi (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúlad'ovania rodinného života, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu),
- 3) sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár, opatrovateľská služba, prepravná služba, sprievodcovská a predčitateľská služba, tlmočnická služba, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok),
- 4) sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií (monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií),
- 5) podporné služby (odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, denné centrum, integračné centrum, jedáleň, práčovňa, stredisko osobnej hygieny).

Poskytovateľ sociálnej služby je povinný:

- prihliadať na individuálne potreby prijímateľa sociálnej služby,
- aktivizovať prijímateľa sociálnej služby podľa jeho schopností a možností,
- poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni,
- spolupracovať s rodinou, obcou a komunitou pri utváraní podmienok na návrat

prijímateľa sociálnej služby poskytovanej v zariadení s celoročnou pobytovou formou do prirodzeného rodinného prostredia alebo komunitného prostredia s prednostným poskytovaním sociálnej služby terénnou formou, ambulantnou formou alebo týždennou pobytovou formou, a to so súhlasom prijímateľa sociálnej služby a pri rešpektovaní jeho osobných cieľov, potrieb, schopností a zdravotného stavu.

Obec je povinná vytvárať podmienky na podporu:

- a) komunitného rozvoja,
- b) komunitnej práce - odporu aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov,
- c) komunitnej rehabilitácie - koordináciu činností subjektov obce (rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti) vedúcich k obnove a rozvoju fyzických, mentálnych, pracovných schopností v nepriaznivej situácii a k podpore v začlenení sa do spoločnosti. Na tento účel slúžia komunitné centrá.

Rozvoj sociálnych služieb je jedným z predpokladov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, a preto je nevyhnutné, aby obec zohľadňovala rozvoj sociálnych služieb v súlade so stanovenými národnými prioritami. Obec má podľa zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len podľa zákona) podľa § 80 povinnosť vypracovať a schváliť **komunitný plán sociálnych služieb** vo svojom územnom obvode, na základe ktorého vyšší územný celok vypracúva koncepciu rozvoja sociálnych služieb v spolupráci s inými poskytovateľmi a prijímateľmi sociálnych služieb v územnom obvode. Má vytvárať podmienky na podporu komunitného rozvoja, aby predchádzala vzniku alebo rozširovaniu nepriaznivých sociálnych situácií a riešila prípadné miestne sociálne problémy.

Obcou vypracovaný a schválený komunitný plán je nielen zákonom stanovená povinnosť, ale pomôže obci spoznať jej sociálnu situáciu, a tým lepšie zaviesť adekvátne sociálne služby. Je to záväzný dokument, nie však nemenný. Jeho cieľom je:

- posilňovať sociálnu súdržnosť, spolupatričnosť všetkých obyvateľov obce a

- zapájanie čo najširšieho spektra občanov do verejného života,
- plánovať sociálne smerovanie a uplatňovať sociálne služby tak, aby plnilo potreby všetkých sociálnych skupín v ich prirodzenom sociálnom prostredí,
  - skvalitňovať už existujúce sociálne služby,
  - predchádzať sociálnej izolácii či diskriminácii jednotlivcov, určitých sociálnych skupín,
  - opätovne začleňovať do komunity tých, ktorí z nej boli vylúčení alebo sú sociálne ohrození (alebo predstavujú pre obyvateľov hrozbu, vyvolávajú strach, neistotu).

Zákon o sociálnych službách stanovuje pôsobnosť obce a stanovuje jej nasledujúce

kompetencie a úlohy vo vzťahu ku komunitnému plánu:

OBEC:

- a) vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
- c) je správnym orgánom v konaniach o:
  - 1) odkázanosti na sociálnu službu
    - v zariadení pre seniorov,
    - v zariadení opatrovateľskej služby,
    - v dennom stacionári,
    - v odkázanosti na opatrovateľskú službu,
    - v odkázanosti na prepravnú službu,
    - a ďalšie,
- d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu,
- e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie:
  - 1) sociálnej služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb v nocľahárni, v nízkoprahovom dennom centre,
  - 2) sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu, v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
  - 3) opatrovateľskej služby,

- 4) prepravnej služby,
  - 5) odľahčovacej služby.
- f) poskytuje základné sociálne poradenstvo,
- g) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa §12,
- h) uzatvára zmluvu:
- 1) o poskytovaní sociálnej služby,
  - 2) o poskytnutí finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
  - 3) o uhradení ekonomicky oprávnených nákladov podľa § 71 ods. 6 s inou obcou alebo iným poskytovateľom sociálnej služby, ktorého zriadila iná obec, alebo vyšší územný celok a ďalšie.

Na úrovni obce Dulov je problematika sociálnych služieb legislatívne upravená formou všeobecne záväzného nariadenia. Konkrétne sa jedná o tieto VZN:

- VZN na obnovenie a udržiavanie pracovných návykov evidovaných nezamestnaných občanov,
- VZN o verejnom poriadku v obci Dulov,
- VZN o podmienkach opatrovateľskej služby v obci Dulov,

Sociálna oblasť je však čiastočne začlenená aj do ďalších VZN obce, ktoré sa týkajú napríklad vyberaní daní, poplatkov za komunálne odpady, poskytovaní služieb na trhovách miestach na území obce, o poskytovaní dotácií z prostriedkov obce a pod.

1.2 Strategické podklady k spracovaniu komunitného plánu

Pri spracovaní komunitného plánu je nutné rešpektovať a zohľadňovať viaceré stratégie a priority, ktoré sú definované v lokálnych, regionálnych, národných a európskych strategických dokumentoch. Konkrétne sa jedná o nasledujúce dokumenty:

a) miestne dokumenty

- Program rozvoja obce Dulov na roky 2014 - 2020,
- Územný plán obce Dulov,

b) regionálne dokumenty

- Konceptia rozvoja sociálnych služieb Trenčianskeho samosprávneho kraja,

c) národné dokumenty

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb,
- Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike,
- Národný program aktívneho starnutia na roky 2014-2020,
- Kľúčové oblasti a akčné plány štátnej politiky voči mládeži v Slovenskej republike.

MPSVR SR v júni 2009 vydalo **Národné priority rozvoja sociálnych služieb** ako záväzný dokument, vypracovaný v súlade so zákonom slúžiaci ako nástroj štátnej politiky rozvoja sociálnych služieb a taktiež systémovým vyjadrením záujmov, úloh a podporných opatrení vlády SR v tejto oblasti. Národné priority rozvoja sociálnych služieb sú odzrkadlením reálnej situácie poskytovania sociálnych služieb v SR (najmä ich nedostupnosť, nedostatočné materiálne technické zabezpečenie, personálne podmienky poskytovania sociálnych služieb) a vychádzajú z potrieb identifikovaných v rámci SR a zároveň z priorít Európskeho spoločenstva (dostupnosť, prístupnosť sociálnych služieb, ich finančná udržateľnosť).

Jedným z prierezových princípov národných priorít je deinštitucionalizácia sociálnych služieb a postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb a prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu) a podpora poskytovania terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom.

2 ANALYTICKÁ ČASŤ

2.1 Analýza súčasnej situácie obce vo vzťahu k sociálnej a demografickej oblasti

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov. Obec Dulov sa v rámci spracovania rozvojových a strategických dokumentov snaží práve o dosiahnutie tohto cieľa.

Obec Dulov leží v Ilavskej kotline, na pravej strane rieky Váh. Centrum obce leží na súradnici 49° 02' 10" severnej zemepisnej šírky (N) a 18° 14' 54" východnej zemepisnej dĺžky (E). Priemerná nadmorská výška obce je 250 m.n.m. a celková rozloha obce je 5,53 km².

V rámci územného členenia Slovenskej republiky sa obec Dulov zaraďuje do Trenčianskeho samosprávneho kraja, do okresu Ilava. Obec Dulov susedí s územím obce Horovce, zo severnej strany s obcou Kvašov, západne s Tuchyňou, južne so Savčinou /časť obce Pruské/, na druhej strane s Košecou a Tunežicami.

2.1.1 Demografia obce

Prvá písomná zbierka o obci pochádza z roku 1259. Z územia Dulova zatiaľ nepoznáme výraznejšie archeologické nálezy. Hovoriť teda môžeme až o osídlení v historickej dobe. V roku 1259 sa už uvádza „terra Dulo“ (zem Dulov). Dulov bol typickou zemianskou dedinou. Podľa portálnych súpisov v roku 1598 stálo v obci osem zemianskych domov. V roku 1784 sa počet domov zdvojnásobil na 16, Dulov mal v tom čase 83 obyvateľov. V 19. storočí bola k Dulovu pripojená Nová Ves, pričom sa používal naďalej názov Dulov. Koncom 19. storočia sa obec radila medzi stredne veľké obce s počtom 463 obyvateľov.

Aktuálny vývoj v demografickej oblasti je výsledkom základných demografických procesov reprodukcie, či už prirodzených alebo mechanických. V rozmedzí rokov 2000 - 2016 počet obyvateľov obce Dulov kolísal okolo počtu 920 obyvateľov. Na začiatku sledovaného obdobia obec evidovala 911 obyvateľov, k 31.12.2016 bol celkový počet obyvateľov na úrovni 919. Maximálny počet obyvateľov zaznamenala obec v roku 2012 -

932 obyvateľov.

Kým na začiatku sledovaného obdobia obec evidovala 1780 obyvateľov, k 31.12.2016 bol celkový počet obyvateľov 2878. V rámci sledovaného obdobia sa počet obyvateľov kontinuálne zvyšoval, pričom v roku 2016 dosiahol maximum. Z pohľadu rozdelenia obyvateľstva podľa pohlavia, je celkový počet mužov a žien v obci vyrovnaný, aj keď muži mierne prevyšujú počty žien (o 9 v roku 2016).

	2000	2003	2006	2009	2012	2014	2015	2016
Počet sobášov	3	8	7	4	4	5	6	9
Počet rozvodov	2	0	0	3	1	1	1	0
Počet narodených	10	8	7	2	11	8	9	7
Počet zomretých	10	17	4	18	13	13	8	10
Počet prisťahovaných	14	15	9	14	10	12	8	18
Počet vystťahovaných	14	12	7	5	13	15	13	13
Celkový prírastok obyvateľstva	-2	-6	5	-7	-5	-8	-4	2

Na základe vybraných ukazovateľ a vývoja demografickej situácii v obci možno konštatovať, že v obci je dokumentovaná dlhodobá stabilná úroveň celkového počtu obyvateľstva, ktorá je jednak dôsledkom kolísavého prirodzeného prírastku v obci, kedy sa rodí približne rovnako detí v porovnaní s celkovým počtom úmrtí, jednak dôsledkom kolísavého migračného salda, kedy sa počty prisťahovaných obyvateľov do obce a počty vystťahovaných z obce vyrovnávajú. Celkový prírastok je v celom sledovanom období rokov pozitívny.

Štruktúra obyvateľstva

- Podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011, v obci dominuje **slovenská národnosť**, ktorá tvorí takmer **97% z celkovej populácie** v obci. K českej národnosti sa prihlásili 2 občania, pričom pri 28 obyvateľoch nebola národnosť zistená. K iným národnostiam sa obyvatelia obce Dulov nehlásia.
- Z hľadiska náboženského vyznania v obci dominuje **rímskokatolícke**

vierovyznanie, ku ktorému sa hlási viac ako 90% z celkovej populácie. 4 občania sa hlásia k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania, 1 ku kresťanským zborom. Takmer pri 6% obyvateľstva je vierovyznanie neznáme a 3,3% obyvateľstva je bez vyznania.

- V kontexte úrovne vzdelanosti populácie obce, ktorá sa stáva jedným z predpokladov významne vplývajúcim na celkovú schopnosť rozvoja územia, možno konštatovať, že pri obyvateľoch dominuje **stredoškolské vzdelanie obyvateľov**. Vysokoškolské vzdelanie dosiahlo takmer 9% obyvateľstva. Základné vzdelanie bolo zistené pri 15,4% obyvateľstva. Takmer 16% obyvateľstva je bez vzdelania.

- Z pohľadu ekonomickej aktivity obyvateľstva možno konštatovať, že **nezamestnanosť v obci zodpovedá priemernej miere nezamestnanosti v okrese, ktorá je približne na úrovni 5%**. V obci tvorí takmer štvrtinu obyvateľstva skupina dôchodcov, pričom podiel detí na celkovom počte obyvateľstva je len 16%.

Ekonomická aktivita	Počet obyvateľov
Pracujúci	381
Pracujúci dôchodcovia	8
Osoby na materskej a rodičovskej dovolenke	28
Nezamestnaní	47
Osoby v domácnosti	4
Študenti	67
Deti	150
Iné	4
Dôchodcovia	232
Nezistené	13

2.1.2 Školstvo

V obci Dulov sa zo školských zariadení nachádza materská škola a základná škola pre žiakov 1.stupňa. Zriaďovateľom základnej školy je od 1.septembra 2008 obec Dulov, pričom škola funguje ako dvojtriedna. Do roku 2008 bola základná škola elokovaným pracoviskom Základnej školy s materskou školou Hugolína Gavloviča v Pruskom. Súčasťou základnej školy je aj školský klub detí, v ktorom trávajú žiaci čas po vyučovaní. Vzdelávací proces je zabezpečený riaditeľkou školy, dvoma učiteľkami a jednou vychovávateľkou. Náboženskú výchovu zabezpečuje Farský úrad Pruské.

Materská škola je prevádzkovaná obcou Dulov. Pri materskej škole je zriadená aj školská jedáleň, ktorá ponúka možnosť stravovania pre deti MŠ a ZŠ, ako aj pre ostatných

obyvateľov. Riaditeľkou MŠ je Mária Mišíková, učiteľkami Mgr. Mária Bórová a Mgr. Zuzana Gregušková.

2.1.3 Zdravotníctvo

Vzhľadom na veľkosť obce sa v Dulove nenachádzajú žiadne zdravotnícke zariadenia, ani lekár, alebo iné zariadenia poskytujúce sociálne služby. Najbližšie takéto zariadenia sa nachádzajú v blízkom okolí - v obci Pruské, Lednické Rovné, v meste Púchov, Dubnica nad Váhom, v okresnom meste Ilava, prípadne v krajskom meste Trenčín. V obci absentujú funkčné sociálne zariadenia. Najbližšie zariadenia pre seniorov sa nachádzajú v Dubnici nad Váhom, Novej Dubnici, Lednických Rovniach, Púchove.

2.1.4 Služby v obci

V rámci verejnej vybavenosti obce je pre obyvateľov k dispozícii futbalové ihrisko, multifunkčné ihrisko, ktoré sa nachádza v areáli základnej školy, detské ihrisko v areáli MŠ.

Z ďalších zariadení je v obci k dispozícii kultúrny dom, knižnica, požiarna zbrojnica. Budova kultúrneho domu je dvojpodlažná a je využívaná jednak ako sídlo obecného úradu, sídlo knižnice, jednak na organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí.

Veľkosť obce je aj v prípade komerčnej vybavenosti limitujúcim faktorom. Nachádzajú sa tu dve pohostinstvá a tiež dve predajne s potravinami, jedna predajňa zmiešaného tovaru. Pošta sa v obci nenachádza, pošta je však k dispozícii v susednej obciach - Horovce, Tuchyňa, Pruské.

2.1.5 Nezamestnanosť

Okres Ilava, do ktorého patrí obec Dulov, má v rámci Trenčianskeho samosprávneho kraja evidovanú nižšiu mieru nezamestnanosti ako je priemer kraja. K 30.11.2016 bola v okrese evidovaná miera nezamestnanosti na úrovni 3,28%, kým v rámci celého samosprávneho kraja dosiahla miera úroveň 4,33%. Ilava sa tak radí k okresom, ktoré majú jednu z najnižších evidovaných mier nezamestnanosti v rámci kraja.

Z pohľadu počtu nezamestnaných v obci Dulov, najviac osôb, ktoré si aktívne prácu hľadali, evidovali v obci v roku 2002 a 2003, naopak najmenej bolo zaznamenaných nezamestnaných občanov v roku 2007 a 2008 - v každom roku 9 osôb.

rok	Uchádzači o zamestnanie
1996	16
2000	31
2003	47
2006	14
2009	23
2012	30
2014	22
2015	24
2016	17

2.1.6 Znevýhodnené skupiny

Cieľovým zameraním sociálnej práce je nielen jednotlivec, ale predovšetkým skupina, komunita a sociálne prejavy, ktoré sa skupín dotýkajú. Znevýhodnené skupiny sú definované spoločným znakom odvodeným od sociálneho znevýhodnenia, teda od znaku, ktorý ho posúva do polohy závislosti na iných osobách alebo na štátnych opatreniach. Úbytok populácie, jej starnutie a migrácia spôsobujú konštantný pokles celkového počtu obyvateľov komunity, čo sa odráža na problémovom rozvoji oblasti sociálnych služieb. Keďže starnutie obyvateľstva nie je možné zastaviť, je potrebné venovať zvýšenú pozornosť práve tejto oblasti a plánovať sociálne služby v kontexte tohto indikátora.

Obec Dulov definovala na svojom území tieto sociálne znevýhodnené skupiny:

- a) starší občania - seniori,
- b) nezamestnaní,
- c) deti a mládež,
- d) občania so sociálnymi a spoločenskými problémami.

Pre znevýhodnené skupiny a sociálne odkázaných občanov je dôležité, či je služba poskytovaná bezplatne, alebo je potrebné za službu platiť. Za väčšinu služieb je nutné platiť, avšak časť nákladov berie na seba obec. Obec Dulov v rámci existujúcich kompetencií v

oblasti sociálnej politiky zabezpečuje viaceré úlohy:

- ✓ opatrovateľská služba v domácom prostredí,
- ✓ jednorazové dávky z rozpočtu obce,
- ✓ stretnutia dôchodcov a podpora ich spolkovéj činnosti,
- ✓ dohľad nad nesvojprávnymi občanmi v spolupráci s okresným súdom.

Starší občania

Starší občania sú pre potreby komunitného plánu dôležitou skupinou, ktorá si z demografického hľadiska vyžaduje najväčšiu pozornosť zo strany poskytovateľa sociálnej služby. Sociálne služby sú poskytované občanom, ktorí dosiahli vek rozhodný pre priznanie starobného dôchodku a ocitli sa v situácii vyžadujúcej podporu komunity. Pre túto skupinu sú typické tieto prejavy:

- predlžovanie individuálneho, ako aj priemerného veku,
- nárast chorobnosti a závislosti na sociálnej pomoci,
- zvýšené riziko straty partnera a s tým súvisiace sociálne a ekonomické zmeny,
- pretrvávajúci potenciál jednotlivcov pre vlastný prospech, ako aj pre prospech komunity.

V rámci tejto skupiny je pozorovateľná trvalo a prirodzene vzostupná tendencia rastu v porovnaní k pomeru k ostatným kategóriám populácie komunity. Nie je to však jav, ktorý je pozorovateľný len v demografii obce Dulov, jedná sa o celoslovenský trend.

V obci je aktívna **Jednota dôchodcov**, ktorá bola založená v roku 2006, s počtom 25 členov. Organizácia umožňuje aktívne trávenie voľného času pre seniorov - uskutočňujú spoločné výlety, posedenia, zúčastňujú sa športových hier, kde dosahujú vynikajúce výsledky. V spolupráci s obecným úradom sa Jednota dôchodcov podieľa na organizovaní kultúrno-spoločenských podujatí v obci, ako aj návštevy chorých spoluobčanov. Stretnutia v rámci Jednoty dôchodcov podnecujú starších občanov k spolupatričnosti a súdržnosti, čo sa odráža na ich fyzickej a psychickej aktivite. Seniori sa zúčastňujú na rôznych kultúrnych podujatiach, na rekreáciách, zdravotných prednáškach, vianočných stretnutiach pri jedličke, chodia na poznávacie zájazdy, na termálne kúpaliská, na rekreáciách, zdravotných prednáškach, vianočných stretnutiach pri jedličke.

Obec Dulov zabezpečuje v rámci tejto skupiny obyvateľov opatrovateľskú službu v

domácom prostredí, kde zamestnáva opatrovatelky na plný úväzok. Obec k 31.12.2017 zamestnávala celkovo 2 osoby na plný úväzok, ktoré vykonávali opatrovateľskú službu v domácom prostredí.

Nezamestnaní občania

Občan vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie viac ako 12 mesiacov je chápaný ako znevýhodnená osoba na trhu práce, čo je predovšetkým spôsobené hrozbou poklesu pracovných návykov u tejto osoby. Obec Dulov v spolupráci s Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny Ilava zamestnáva k 31.12.2017 nezamestnaných občanov nasledovne:

- v rámci zamestnávania občanov podľa § 50j) zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pracuje v obci **1 občan**,
- v rámci zamestnávania občanov podľa § 51a) zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pracuje v obci **1 občan**,

Obec sa v rámci aktívnej spolupráce s úradom práce snaží o integráciu nezamestnaných občanov, príp. znevýhodnených skupín na trhu práce, prostredníctvom udržiavania pracovných návykov u týchto občanov. Najmä dlhodobo nezamestnaní občania, navyknutí na pravidelný príjem sociálnych dávok, upadajú častokrát do pasivity a rezignácie. Tieto dávky v mnohých prípadoch vplyvajú na občanov skôr demotivačne, keďže poberatelia týchto dávok sa nesnažia zmeniť svoju sociálnu a životnú situáciu. Práce realizované takto zamestnanými občanmi majú pozitívny dopad aj na samotnú obec. Jedná sa primárne o tieto prínosy:

- zlepšenie ekonomických podmienok, sociálnych i kultúrnych podmienok v obci, ako aj podmienok samotných občanov,
- tvorbu, ochranu, udržiavanie a zlepšovanie životného prostredia obyvateľov obce Dulov,
- podpora vzdelávania a získavania skúseností u dlhodobo nezamestnaných občanov,
- rozvoj a ochrana duchovných a kultúrnych hodnôt,
- rozvoj a podpora komunitnej činnosti v obci.

Deti a mládež

Jedná sa o cieľovú skupinu, kde príjemcami sociálnych služieb sú predovšetkým:

- jednotlivé ohrozené deti, mládež a mladí dospelí, ktorí sa nachádzajú v nepriaznivej alebo krízovej sociálnej situácii, pre ktorú je potrebné nastaviť súbor opatrení na odstránenie, zmiernenie a zamedzenie prehlbovania alebo opakovania porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu a je potrebné poskytnúť pomoc v závislosti od závažnosti poruchy a situácie.
- deti žijúce v nevyhovujúcom rodinnom prostredí (zanedbávané deti a mládež zo strany rodičov – nedostatočná úroveň záujmu a starostlivosti o výchovu, zabezpečovanie základných životných potrieb a pod.), deti zo sociálne slabších rodín, deti ohrozené syndrómom CAN (týrané, zneužívané a zanedbávané deti), deti a mládež s poruchami správania a s tendenciami k asociálnemu správaniu, deti s problémom záškoláctva, „mladí dospelí“ po ukončení ústavnej starostlivosti.

Zistenie presnej početnosti cieľovej skupiny nie je možné, nakoľko sa štatisticky nesleduje. Z demografickej analýzy je možné stanoviť iba percentuálny podiel mládeže, ktorý sa podľa údajov z SODB 2011 nachádza na úrovni približne 16% (v súčte detí a študentov do 15 rokov). V komplexe skupiny detí a mládeže je potrebné zdôrazniť možnosti voľnočasových aktivít a vybudovanú sociálnu infraštruktúru v obci práve pre túto skupinu. Materská škola a základná pravidelne organizujú mnoho aktivít v rámci výchovno-vzdelávacej činnosti. Jedná sa najmä o tieto aktivity - divadielka, turistické vychádzky do okolitej prírody, besiedky, tvorivé dielne, rôzne športové aktivity, mikulášsky večierok. Pre starších sú v obci k dispozícii futbalové a multifunkčné ihrisko, ktoré umožňujú aktívne trávenie voľného času. K dispozícii je tiež verejná knižnica. Mnoho detí z obce je súčasťou súboru dulovské mažetky YVETT, ktorý vznikol v roku 2010. Dievčatá nacvičujú spoločné choreografie s paličkou, s ktorými spestrujú kultúrne akcie a spoločenské podujatia v našej obci. Pravidelne sa zúčastňujú regionálnych súťaží. Od roku 2014 sú riadnym členom Asociácie mažoretkového športu. Zúčastňujú sa aj MSR. Dievčatá trénujú v troch vekových kategóriách - deti, kadet, junior, pričom pri tréningoch využívajú priestory kultúrneho domu.

Deti a mládež v obci sú tiež súčasťou dobrovoľného hasičského zboru, ktorý je

najstaršou organizáciou v obci, pričom kontinuálne funguje od roku 1887. V súčasnom období fungujú družstvá žien, mužov, dorasteniek, drastencov a žiačok. Hasičský šport sa v Dulove teší čoraz väčšej obľube a záujmu. Klub je tiež aktívny pri organizovaní kultúrnych a spoločenských akcií v obci - stavenie májov, MDD, tanečných zábav, fašiangov, behu okolo Dulova a pod.

Občania so sociálnymi a spoločenskými problémami

Keďže sa jedná o najrôznorodjšiu skupinu znevýhodnených osôb, jej potreby, prístupy k nej, ako aj formy a nástroje sociálnej pomoci vo vzťahu k tejto skupine vyžadujú individuálne riešenia. Do skupiny občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami obec zaraďuje týchto občanov:

- občania bez domova,
- občania prepustení z výkonu trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby,
- dlhodobo nezamestnaní občania,
- občania spoločensky neprispôsobiví,
- závislí občania,
- rómska komunita.

V obci žijú celkovo 4 Rómovia, ktorí žijú usporiadaným životom. Vzhľadom k rôznorodosti ostatných skupín a neexistencii štatistických údajov v požadovanej štruktúre a skladbe je možné počet skupiny a zvlášť niektorých jej kategórií len odhadnúť.

Obec finančnými prostriedkami z rozpočtu obce individuálne rieši takto problémových občanov, čím sa snaží primárne o ich začlenenie späť do spoločnosti.

Treba v budúcnosti zvážiť aj možnosť vytvorenia osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi aby sa dávky sociálneho systému využívali na ten účel, na ktorý sú poskytované štátom.

Vyhľadávanie, nápravné a rehabilitačné postupy na dosiahnutie pozitívnej zmeny spadajú pod kompetencie samosprávy, aby mohli v súčinnosti s rodinou zabezpečiť základné životné podmienky. Na to, ale v samospráve často nie je dostatok vzdelaných a odborne fundovaných sociálnych pracovníkov a problém je aj v nízkej výkonnosti ekonomiky, ktorá nedokáže zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na sociálnu prevenciu.

V rámci tejto skupiny osôb je potrebné zaistiť priebežnú terénnu sociálnu prácu,

pomoc k svojpomoci podporou programov a projektov zameraných na sociálnu inklúziu alebo využívaním rôznych foriem zamestnávania tejto cieľovej skupiny.

2.2 Stav poskytovaných služieb v obci

Sociálna infraštruktúra je primárne určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva, pričom jej rozmiestňovanie vychádza zo štruktúry osídlenia a veľkosti obce. V rámci rozdelenia kompetencií zo strany štátu zodpovedá za sociálnu službu a terénnu sociálnu prácu obec.

Opatrovateľská služba v obci Dulov je poskytovaná s cieľom riešenia nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku. Obec Dulov poskytuje opatrovateľskú službu prednostne v byte daného občana. Opatrovateľskou službou sú zabezpečené úkony sebaobsluhy (hygiena, stravovanie a dodržiavanie pitného režimu, vyprázdňovanie močového mechúra a hrubého čreva, obliekanie a vyzliekanie, mobilita a motorika), úkony starostlivosti o domácnosť (nákup potravín a iného drobného spotrebného tovaru, príprava jedla/donáška jedla, umytie riadu, bežné upratovanie v domácnosti, obsluha bežných domácich spotrebičov, starostlivosť o bielizeň a o lôžko, vynášanie drobného odpadu, donáška uhlia, dreva, kúrenie a ďalšie jednoduché úkony súvisiace s prevádzkou a udržiavaním domácnosti), ako aj základné sociálne aktivity (doprovod na lekárske vyšetrenie, na vybavenie úradných záležitostí, do školy či zamestnania, pri záujmových činnostiach, tlmočenie pre nepočujúcu/nedoslychavú osobu). Každý z týchto úkonov je osobitne spoplatnený, pričom platby za poskytované služby prebiehajú na základe platnej zmluvy o poskytovaní sociálnych služieb medzi obcou Dulov a osobou odkázanou na sociálnu starostlivosť.

Obec Dulov v súčasnosti poskytuje opatrovateľskú službu pre starších občanov, pričom zamestnáva k 31.12.2017 celkovo 2 opatrovateľky na plný pracovný úväzok. Celková cena služby sa odvíja od druhu a počtu vykonaných úkonov v danom mesiaci, pričom ceny jednotlivých úkonov stanovuje platné všeobecne záväzné nariadenie.

V obci sa nenachádza v súčasnosti žiadne zariadenie pre seniorov. Najbližšie takéto zariadenia, ktoré poskytujú celodennú starostlivosť sa nachádzajú v Púchove, Lednických Rovniach, Dubnici nad Váhom a Trenčíne. V budúcom období však vyvstáva hrozba prestarnutia populácie a potreba zvyšovania kapacít týchto zariadení, príp. potreba

budovania nových zariadení pre seniorov.

Z pohľadu sociálnej infraštruktúry je v obci dostupný kultúrny dom, dom smútku, cintorín, kostol, materská a základná škola, futbalové a multifunkčné ihrisko, obecná knižnica, obchody, pohostinstvá, požiarna zbrojnica, obecný rozhlas. Vybudovanie sociálnej infraštruktúry je dané najmä veľkosťou obce a potrebami obyvateľov. Za službami, ktoré v obci absentujú sú obyvatelia obce Dulov nútení dochádzať do okolitých obcí a miest, ktoré sú dobre dostupné.

Obec Dulov v súčasnom období poskytuje najmä tieto sociálne služby:

- opatrovateľská služba v domácom prostredí,
- jednorazové dávky z rozpočtu obce,
- stretnutia dôchodcov a podpora ich spolkovej činnosti,
- dohľad nad nesvojprávnymi občanmi v spolupráci s okresným súdom.

2.3 Požiadavky prijímateľov sociálnych služieb

Obec Dulov v budúcich obdobiach neuvažuje s nárastom obyvateľstva v skupine predproduktívneho a produktívneho veku, skôr naopak, zvažuje pokles podielu týchto skupín na celkovom počte obyvateľstva a postupné zvyšovanie priemerného veku a starnutie populácie, čo je v súčasnosti celoslovenským trendom. V dôsledku toho sa požiadavky na sociálne služby budú zvyšovať a je potrebné zahrnúť tieto skutočnosti aj do finančného plánovania obce. Keďže priamo na území obce sa sociálne zariadenia nenachádzajú, obyvatelia obce tieto služby využívajú v blízkom okolí - zariadenia pre seniorov v Lednických Rovniach, Púchove, Dubnici nad Váhom alebo v Trenčíne.

Keďže požiadavky na poskytovanie sociálnych služieb budú rásť, s ohľadom na budúce potreby obyvateľov obce by bolo vhodné orientovať sa na:

- rozširovanie foriem poskytovaných sociálnych služieb na území obce podľa konkrétnych požiadaviek obyvateľstva,
- rozširovanie možností aktívneho trávenia voľného času v obci pre všetky vekové skupiny obyvateľstva,
- rozširovanie relaxačných a oddychových zón v obci.

Práve orientácia na tieto kľúčové disparity pomôže posilniť sociálnu a ekonomickú stabilitu

obce Dulov.

2.4 SWOT analýza sociálnej oblasti

SWOT analýza (Strong points, Weak points, Opportunities, Threats) kompletizuje a zoraďuje vnútorné silné a slabé stránky, vonkajšie príležitosti a ohrozenia podľa dôležitosti. SWOT analýza je východiskom pre formulovanie stratégie, ktorá vznikne ako súlad medzi vnútornými vlastnosťami a vonkajším prostredím. Ide najmä o vzájomné porovnávanie vnútorných silných a slabých stránok obce a možností a ohrození, ktoré pôsobia na ďalší rozvoj územia z vonkajšieho prostredia.

SILNÉ STRÁNKY

- + existencia materskej školy, základnej školy,
- + prítomnosť maloobchodných prevádzok priamo v obci,
- + vidiecke prostredie obce a jej okolia,
- + blízkosť okresného mesta a krajského mesta,
- + dostatok pracovných príležitostí v okolí obce,
- + aktivita spolkov a záujmových združení v obci,
- + vybudovaná technická infraštruktúra v obci,
- + aktívny prístup samosprávy k riešeniu problémov v sociálnej oblasti.

SLABÉ STRÁNKY

- starnutie obyvateľstva a stagnovanie demografického vývoja v obci,
- nezáujem občanov o veci verejné,
- nedostatočná prevencia voči kriminalite a možným protispoločenským konaniam,
- nedostatočne zabezpečená kontinuita sociálnej a zdravotnej starostlivosti pri dlhodobej odkázanosti na pomoc inej osoby,
- absencia zdravotného strediska a lekárne na území obce,
- nedostatok vlastných finančných prostriedkov pre rozvoj sociálnej oblasti.

PRÍLEŽITOSTI

- + využívanie podpory štrukturálnych fondov EÚ,
- + rozvoj cestovného ruchu a agroturistiky v regióne,
- + zvyšovanie zodpovednosti obce za riešenie lokálnych problémov,
- + strednodobé a dlhodobé plánovanie obce,
- + cielenie opatrení podľa miestnych potrieb,
- + zapojenie obyvateľov do plánovania sociálnej oblasti,
- + podpora mladých rodín a znevýhodnených skupín.

OHROZENIA

- nárast sociálnych kategórií občanov vyžadujúcich sociálne služby,
- nedostatočná osвета v oblasti ochrany životného prostredia,
- legislatívne zmeny,
- výskyt civilizačných chorôb a epidémií,
- dôsledky zmeny klímy, ktoré prinášajú nové ohrozenia,
- zhoršenie, príp. rozpad spoločenských, komunitných, rodinných vzťahov.

3 STRATEGICKÁ ČASŤ

Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb

3.1 Rozvoj poskytovaných sociálnych služieb

Národné priority rozvoja sociálnych služieb sa orientujú na tieto základné oblasti:

- a) podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb,
- b) rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s denným a týždenným pobytom,
- c) zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb,
- d) vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb.

Komunitný plán sociálnych služieb je strednodobým strategickým dokumentom, ktorý analyzuje súčasný stav a navrhuje nasledovné odporúčania a priority, ktorých realizácia prispeje k lepšiemu a efektívnejšiemu zabezpečeniu sociálnych služieb v obci. Obec Dulov si v kontexte tohto zámeru definovala strategický cieľ v oblasti sociálnych služieb:

Cieľom obce Dulov je vytvoriť na území obce podmienky pre poskytovanie sociálnych služieb v súlade s potrebami znevýhodnených osôb a zvýšenie celkovej životnej úrovni v obci.

Uvedený cieľ je možné dosiahnuť len spoluprácou viacerých sektorov, subjektov a partnerov. Dôležitou otázkou však je dostupnosť finančných prostriedkov. V súčasnosti je možné financovať sociálne služby prostredníctvom príspevkov z vyššieho územného celku, prostredníctvom nenávratných finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov EÚ, z príspevkov z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, z rozpočtu obce, zo sponzorských darov.

Obec Dulov si pre nasledujúce roky určila v rámci sociálnej oblasti tieto opatrenia:

Špecifické ciele a priority rozvoja sociálnych služieb na území obce Dulov	
Cieľ 1: Zabezpečiť poskytovanie sociálnych služieb na základe potrieb jednotlivých sociálnych skupín obyvateľstva v zmysle zákona o sociálnych službách.	
Cieľ 2: Vytvoriť ponuku komunitne poskytovaných sociálnych služieb s dôrazom na rozvoj sociálnych služieb seniorov, pre rodiny s deťmi, sociálne slabšie rodiny a pre rodiny, ktoré sa starajú o odkázaného člena rodiny.	
Cieľ 3: Zvýšiť informovanosť obyvateľov obce o možnostiach poskytovania sociálnych služieb obcou a poskytovať kvalitné poradenstvo pre znevýhodnené skupiny.	
Cieľ 4: Zlepšiť pracovné návyky dlhodobo nezamestnaných osôb.	
Cieľ 5: Zriadiť radu seniorov obce Dulov.	
Opatrenia rozvoja sociálnych služieb na území obce Dulov	
1.1	Zabezpečiť kvalitné poskytovanie sociálneho poradenstva <ul style="list-style-type: none"> ➤ zamestnancami Obecného úradu ➤ dobrovoľníkmi a členmi spolkov a záujmových združení ➤ v spolupráci s ÚPSVaR
2.1	Realizovať propagačné a informačné aktivity týkajúce sa možností a podmienok sociálneho poradenstva v obci (webová stránka obce, obecná tabuľa, informačné prednášky, dobrovoľníci)
3.1	Zapojiť sa do nových národných projektov podpory opatrovateľskej služby poskytovanej v domácnostiach občanov
4.1	Vybudovať komunitné centrum a zariadenie pre seniorov v obci
5.1	Zabezpečiť služby denného stacionára a poskytovanie zdravotných služieb na území obce
6.1	Podporovať občianske združenia v obci a spolkovú činnosť občanov
7.1	Zlepšiť technický stav a materiálové vybavenie MŠ/ZŠ
8.1	Vytvárať podmienky pre znižovanie kriminality v obci

3.2 Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Komunitný plán sociálnych služieb obce Dulov úzko participuje a kooperuje s Programom rozvoja obce. Čiastkovým cieľom kooperácie týchto dokumentov je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie spoločenského života v obci a zvýšenie životnej úrovne obyvateľstva.

Keďže finančné možnosti obce sú ohraničené, požiadavku na rozvoj sociálnej oblasti je nutné zahrnúť do plánovaného rozpočtu na ďalšie roky a programové obdobia. Obec vzhľadom na svoju možnosť a finančné zdroje nie je schopná svojpomocne realizovať plánovaný komplexný rozvoj sociálnej oblasti. Na jednotlivé priority rozvoja sa obec bude snažiť získať nenávratné finančné príspevky, ktoré by pomohli rýchlejšie realizovať

stanovené priority. Časový horizont realizácie opatrení komunitného plánu sociálnych služieb, ako aj zodpovedné osoby, ktoré budú tieto opatrenia koordinovať stanoví Obecné zastupiteľstvo obce Dulov.

3.3 Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Rozvoj sociálnej oblasti je možné dosiahnuť len prostredníctvom aktívnej účasti obyvateľov obce na komunitnom plánovaní. Obyvatelia obce by mali svoje potreby a požiadavky v oblasti poskytovania sociálnych služieb vyjadriť, aby bola obec schopná reflektovať na skutočné potreby občanov. Predstavitelia samosprávy a poverené osoby sa budú v nasledujúcich rokoch snažiť o priebežné monitorovanie týchto potrieb, následné posudzovanie a vytváranie finančných rezerv, ktoré umožnia realizovanie potrieb občanov v sociálnej oblasti.

Komunitný plán obce predstavuje pre sociálnu oblasť usmernenie a stratégiu, ktorou sa obec chce pre nasledujúce obdobie obec riadiť, pričom záväznosť tohto dokumentu je potrebné chápať v kontexte všetkých subjektov pôsobiacich na území obce - podnikateľské subjekty, odborné organizácie, štátne orgány, mimovládny sektor a pod. Dokument je základným podkladom pre tvorbu sociálnych projektov.

Občania, príp. subjekty pôsobiace na území obce sa do komunitného plánovania môžu zapojiť prostredníctvom nasledujúcich krokov:

- písomnými návrhmi, ktoré budú odovzdané poverenému pracovníkovi zodpovednému za sociálnu oblasť na Obecnom úrade Dulov,
- ústnymi návrhmi občanov na rokovaníach OZ alebo na obecnom úrade, kde sa vyhotoví úradný záznam o predložennom návrhu, ktorý predkladateľ potvrdí svojim podpisom,
- účasťou obyvateľov na verejných zhromaždeniach obce Dulov.

Komunitný plán je možné meniť, príp. dopĺňať, ak sa zmenia priority obce, alebo obec získa mimoriadne finančné prostriedky na konkrétne potreby v obci, príp. sa vyskytnú nové návrhy a podnety na poskytovanie sociálnych služieb v obci Dulov. Predkladať návrhy na modifikáciu dokumentu bude v právomoci starostu obce a poslancov OZ. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť návrhy na modifikáciu strategického dokumentu. Na zasadnutiach OZ v termíne schvaľovania obecného rozpočtu predložia

poslanci informácie o návrhoch modifikácii a OZ bude rokovať o ich relevantnosti. Ak doplnenie KP bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Obecného zastupiteľstva.

Obecné zastupiteľstvo obce Dulov je povinné minimálne raz ročne prerokovať Správu o sociálnej situácii v obci a podľa zistených skutočností aplikovať požiadavky a návrhy do Komunitného plánu obce. Na rokovanie zastupiteľstva bude predložená správa o plnení úloh Komunitného plánu sociálnych služieb, aktuálnej situácii a aktualizácii úloh obce v oblasti sociálnych služieb na budúce obdobie. Počas roka sa môže každý poslanec OZ oboznámiť s priebehom plnenia komunitného plánu v priestoroch Obecného úradu Dulov.

Za implementáciu, aktualizáciu a komunikáciu Komunitného plánu sociálnych služieb obce sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy obce Dulov - starosta obce a Obecné zastupiteľstvo.

ZÁVER

Obec Dulov sa pri komunitnom plánovaní zamerala najmä na základné skupiny, pre ktoré je nevyhnutné plánovať sociálne služby. Jedná sa o skupiny deti a mládeže, starších obyvateľov – seniorov, občanov so zdravotným postihnutím a ich rodiny, osoby ohrozené týraním a zneužívaním, neprispôsobivých občanov, ľudí bez domova, ľudí závislých od návykových látok, jednotlivcov po výkone trestu, nezamestnaných občanov.

Obec dôkladne zvažovala členenie sociálnych skupín, aby bola schopná efektívne zacieliť a kombinovať konkrétne opatrenia pre danú sociálnu skupinu. Obec Dulov sa týmto spôsobom snaží o zotrvanie obyvateľov obce v ich prirodzenom sociálnom prostredí.

Obec verí, že strategický dokument pomôže zvýšiť dostupnosť a kvalitu sociálnych služieb, ako aj rozšíriť ich ponuku na území obce Dulov. Plán stanovuje krátkodobé ciele a priority, smeruje k dosiahnutiu dlhodobej vízie rozvoja sociálnych služieb a riadi rozvojové procesy, ktoré umožnia naplnenie potrieb jednotlivých sociálnych skupín. Sociálne služby na základe plánovania a spracovania dokumentu sú presne a jasne definované, pričom zodpovedajú miestnym špecifikám a potrebám jednotlivých občanov.

Obec má dostatok predpokladov, miestneho prírodného i kultúrneho potenciálu a počiatočného investičného kapitálu, ako aj vlastnú snahu a presvedčenie vedenia obce na to, aby obyvatelia boli v budúcnosti zameraní viac na využívanie miestnych zdrojov a tradícií, čo je predpokladom zvýšenia zamestnanosti, zabráneniu odchodu mladých a vzdelaných ľudí z obce a zvyšovanie životnej úrovne či zlepšovanie kvality života obyvateľov obce. Obec verí, že práve komunitný plán napomôže obci pri riešení existujúcich problémov v sociálnej oblasti a nasmeruje obec na cestu trvalo udržateľného rozvoja sociálnej oblasti.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb – MPSVR SR (2009)
- Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších právnych predpisov
- Zákon c.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele
- Zákon c. 601/2003 Z.z. o životnom minime
- Zákon c.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení,
- Štatistický úrad Slovenskej republiky
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011
- Program rozvoja obce Dulov